T016 BD VII 203-Q6-78 Trưởng Giả Thỉnh Xá Lợi Phất và Ma Ha La-Tạp Bảo Tạng

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

78- CHUYEÄN TRÖÔÛNG GIAÛ THÆNH XAÙ-LÔÏI-PHAÁT VAØ MA-HA-LA Ngaøy xöa, ôû trong thaønh Xaù-veä coù moät vò ñaïi tröôûng giaû laø nhaø cöï phuù, tieàn taøi chaâu baùu voâ löôïng, thöôøng ñoái vôùi Taêng, thöù lôùp thænh caùc Sa-moân ñeán nhaø ñeå cuùng döôøng. Baáy giôø theo thöù lôùp cuûa Taêng tôùi phieân Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ma-ha-la ñeán nhaø tröôûng giaû. Tröôûng giaû thaáy hai vò, heát söùc hoan hyû. Chính ngaøy aáy oâng vaøo bieån thu ñöôïc nhieàu traân baûo, an oån veà nhaø. Cuøng thôøi gian aáy, vò quoác vöông nöôùc ñoù, phong taëng thoân aáp cho tröôûng giaû. Ngöôøi vôï cuûa tröôûng giaû ñang mang thai laïi sinh ñöôïc con trai. Caùc vieäc vui möøng ñoàng moät luùc ñeán vôùi tröôûng giaû. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát... khi ñaõ vaøo nhaø thoï duïng ñoà aên uoáng cuûa tröôûng giaû xong, tröôûng giaû daâng vaø traûi saøng toøa tröôùc Toân giaû. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát chuù nguyeän vaø noùi: –Hoâm nay gaëp thôøi neân ñöôïc quaû baùo toát, taøi lôïi chuyeän vui ñeàu tuï taäp, hôùn hôû vui möøng taâm hoan laïc. Tín taâm duõng maõnh nieäm thaäp löïc. Gioáng nhö hoâm nay, ngaøy sau cuõng vaäy. Khi aáy tröôûng giaû nghe lôøi chuù nguyeän xong, trong taâm heát söùc hoan hyû, lieàn laáy hai taám daï thaät ñeïp cuùng döôøng Toân giaû Xaù-lôïi-phaát. Nhöng rieâng Ma-ha-la thì oâng khoâng cuùng gì caû. Khi Ma-ha-la trôû veà chuøa buoàn baõ, nghó: “Hoâm nay sôû dó Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöôïc nhö vaäy laø nhôø lôøi chuù nguyeän thích hôïp vôùi yù cuûa tröôûng giaû. Cho neân môùi ñöôïc söï cuùng döôøng nhö vaäy. Nay ta neân xin hoïc lôøi chuù nguyeän aáy.” Ma-ha-la lieàn noùi vôùi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: –Lôøi chuù nguyeän vöøa roài, xin ngaøi haõy daïy cho toâi. Toân giaû lieàn ñaùp: –Lôøi chuù nguyeän naøy khoâng phaûi luùc naøo cuõng duøng, coù luùc duøng nhöng coù luùc khoâng neân duøng. Xong, Ma-ha-la aân caàn caàu thænh: –Xin ngaøi haõy daïy cho con! Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vì khoù traùnh ñöôïc yù caàu cuûa oâng ta neân môùi daïy cho lôøi chuù nguyeän naøy. Khi ñöôïc lôøi chuù nguyeän roài, oâng ta lieàn ñoïc tuïng heát söùc löu loaùt vaø suy nghó: “Luùc naøo, thöù lôùp ñeán phieân ta ñöôïc laøm Thöôïng toïa, ta seõ duøng chuù naøy.” Baáy giôø vì theo thöù lôùp cuûa Taêng, vò aáy ñöôïc ñeán nhaø tröôûng giaû, ñöôïc ngoài gheá Thöôïng toïa. Gaëp luùc vò tröôûng giaû naøy vaøo bieån mua baùn, ñaõ bò maát heát ngoïc baùu, coøn vôï cuûa tröôûng giaû bò sa vaøo löôùi quan huyeän, con laïi bò cheát. Ma-ha-la noùi lôøi chuù nguyeän gioáng nhö ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñaõ daïy, cho ñeán caâu veà sau cuõng nhö theá. Baáy giôø tröôûng giaû khi nghe lôøi noùi aáy, trong loøng heát söùc phaãn noä, lieàn ñaùnh ñaäp keùo oâng ra khoûi cöûa. Vì bò vò tröôûng giaû töùc giaän ñaùnh ñaäp neân Ma-ha-la trong loøng heát söùc aùo naõo, lieàn vaøo ruoäng troàng meø cuûa vua, ñaïp naùt maàm moäng caây meø, laøm cho noù gaõy ngaõ. Ngöôøi giöõ ruoäng thaáy vieäc nhö vaäy töùc giaän, lieàn duøng roi ñaùnh, laøm cho oâng ta heát söùc khoå nhuïc. Khi Ma-ha-la laïi bò ñaùnh ñaäp xong, môùi hoûi ngöôøi ñaùnh mình: –Toâi coù loãi gì maø ñaùnh toâi vaäy? Baáy giôø ngöôøi giöõ vöôøn meø noùi

roõ laø oâng ñaõ ñaïp naùt caây meø, roài chæ ñöôøng cho oâng ñi thaúng con ñöôøng tröôùc, chöa ñöôïc maáy daëm thì gaëp ngöôøi ta caét luùa maïch chaát thaønh moät ñoáng. Theo phong tuïc luùc ñoù, neáu ai ñi nhieãu quanh ñoáng luùa veà phía höõu thì gia

chuû môøi aên uoáng, vì caàu mong cho hoï giaøu coù thònh vöôïng, coøn neáu ai ñi veà phía beân traùi ñoáng luùa laø ñieàu khoâng laønh. Khi aáy Ma-ha-la ñi quanh phía beân traùi cuûa ñoáng luùa neân ngöôøi chuû luùa maïch töùc giaän lieàn laáy gaäy ñaùnh. Luùc ñoù Ma-ha-la laïi hoûi: –Toâi coù toäi gì, maø voâ côù oâng laïi laáy gaäy ñaùnh toâi? Ngöôøi chuû luùa maïch ñaùp: –Ngöôi ñi quanh ñoáng luùa maïch cuûa ta sao laïi khoâng ñi phía beân phaûi vaø chuù nguyeän cho ta ñöôïc nhieàu cuûa, maø laïi laøm traùi pheùp cuûa ta, cho neân ta môùi ñaùnh. Ngöôøi aáy chæ ñöôøng cho oâng roài tieáp tuïc leân ñöôøng, treân ñöôøng ñi gaëp ngöôøi ta ñang choân caát, oâng nhieãu quanh moä huyeät nhö höôùng nhieãu quanh ñoáng luùa maïch laïi chuù nguyeän: “Taêng theâm, taêng theâm”. Tang chuû töùc giaän lieàn baét laïi ñaùnh ñaäp noùi: –Ngöôi thaáy ngöôøi cheát sao khoâng xoùt thöông, roài caàu nguyeän töø nay veà sau ñöøng xaûy ra nhö vaäy; traùi laïi taïi sao ngöôi laïi noùi “Taêng theâm, taêng theâm?” Ma-ha-la noùi: –Töø nay veà sau toâi seõ noùi nhö oâng. Roài Ma-ha-la laïi ñi tieáp, thaáy ñaùm cöôùi hoûi, nhö lôøi ngöôøi toáng taùng daïy, oâng noùi: “Töø nay veà sau ñöøng coù dieãn tieán nhö vaäy nöõa.” Khi aáy ngöôøi chuû ñaùm cöôùi nghe oâng ta noùi nhö vaäy töùc giaän laïi laáy caây ñaùnh cho ñeán vôõ ñaàu. OÂng laïi ñi tieáp, vì bò ñaùnh neân oâng chaïy nhö ñieân, laïi gaëp ngöôøi ñang giaêng löôùi baét chim öng, laøm cho chim kinh sôï, hoaûng hoát tung ñaàu vaøo löôùi cuûa ngöôøi khaùc, vì vaäy laøm caùc con chim öng khaùc cuõng hoaûng sôï, bay taùn loaïn. Thôï saên töùc giaän, baét oâng laïi vaø ñaùnh. Ma-ha-la bò ñaùnh khoå sôû, lieàn noùi vôùi ngöôøi thôï saên: –Töø luùc toâi ra ñöôøng ñeán giôø, thöôøng bò ñaùnh ñaäp laøm cho tinh thaàn thaùc loaïn, chaïy gaáp môùi sa vaøo löôùi cuûa oâng. Vaäy mong oâng haõy khoan dung thaû toâi ra, ñeå toâi coøn ñi tieáp. Thôï saên ñaùp: –Vì ngöôi quaù thoâ thaùo, noùng naûy neân môùi vaäy. Sao laïi khoâng thong thaû boø döôùi ñaát maø ñi? OÂng lieàn ñi tieáp, theo lôøi ngöôøi thôï saên, oâng cöù boø xuoáng maø ñi laïi ñeán giöõa ñöôøng, gaëp ngöôøi thôï nhuoäm thaáy oâng ñi baèng khuyûu tay, cho raèng oâng muoán troäm y, lieàn röôït baét, laáy gaäy maø ñaùnh. Khi aáy Ma-ha-la laïi gaëp chuyeän nghi khoán caáp baùch, môùi trình baøy vieäc treân cho thôï nhuoäm roõ, xin ñöôïc thaû ra. Veà ñeán Kyø hoaøn oâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Ngaøy tröôùc vì toâi tuïng lôøi chuù nguyeän cuûa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát neân môùi bò söï khoå naõo lôùn. OÂng töï töôøng thuaät laïi mình bò ñaùnh ñaäp vaøo ngöôøi, cô theå bò baàm daäp thöông toån, maáy laàn gaàn maát thaân maïng. Caùc Tyø-kheo daãn Ma-ha-la ñeán beân Ñöùc Phaät, trình baøy ñaày ñuû nguyeân do vò aáy bò ñaùnh ñaäp. Ñöùc Phaät daïy: –Ma-ha-la naøy khoâng phaûi chæ ngaøy hoâm nay môùi coù chuyeän nhö vaäy. Trong quaù khöù coù moät ngöôøi con gaùi cuûa vua bò taät beänh, vò thaùi sö boùi queû baûo phaûi ñeán giöõa goø maû ñeå giaûi tröø taät beänh. Khi aáy coâng chuùa lieàn ñem theo ngöôøi daãn ñöôøng, ñi ñeán giöõa goø maû. Trong luùc ñi ñöôøng, coù hai ngöôøi khaùch buoân thaáy coâng

chuùa coù thò tuøng trang söùc theo haàu, trong loøng sôï haõi môùi chaïy ñeán giöõa goø maû. Moät ngöôøi thì bò thò tuøng cuûa

coâng chuùa baét caét tai, caét muõi. Coøn ngöôøi kia vì quaù sôï haõi lieàn naáp döôùi töû thi, giaû laøm thaây ngöôøi cheát. Khi aáy coâng chuùa saép muoán giaûi tröø tai hoïa, choïn ngöôøi môùi cheát maø da thòt chöa hö röõa, ngoài leân treân ñeå taém, ñeå trò laønh beänh. Luùc aáy baø baûo thò tuøng xem xeùt thì baét gaëp ngöôøi khaùch buoân naøy, thò tuøng laáy tay maø sôø, thì thaáy thi theå vaãn coøn meàm. Coâng chuùa cho ñoù laø ngöôøi môùi cheát, lieàn laáy boät haït caûi xoa vaøo thaân, ngoài leân treân maø taém. Vì boät haït caûi coù muøi cay, bay vaøo loã muõi khaùch buoân, maëc duø coá gaéng ñöøng phaûn öùng nhöng khoâng ñöôïc, lieàn bò haét hôi thaät lôùn. Khi aáy ngöôøi thò tuøng cho raèng ñoù laø töû thi cuûa con quyû soáng daäy, coù theå gaây caùc tai hoïa cho mình, neân ñeán ñoùng cöûa laïi ñeå choáng laïi söï baát traéc. Coâng chuùa lieàn baét laáy töû thi khoâng thaû. Khi aáy khaùch buoân laáy söï thaät noùi: –Toâi thaät chaúng phaûi laø quyû. Luùc aáy coâng chuùa lieàn cuøng ñi vôùi ngöôøi khaùch buoân ñeán thaønh, baûo ngöôøi môû cöûa thaønh. Ngöôøi khaùch buoân noùi roõ söï thaät cuûa mình. Khi aáy vua cha, tuy nghe ngöôøi ta noùi vaäy nhöng vaãn khoâng tin, oâng lieàn chuaån bò binh gaäy, baûo ngöôøi môû cöûa ñeå xem môùi hay ñoù chaúng phaûi laø quyû. Khi aáy phuï vöông noùi: –Hình theå cuûa ngöôøi nöõ khoâng phôi baøy hai laàn. OÂng lieàn ñem coâ gaùi gaû cho khaùch buoân laøm vôï. Khaùch buoân vui möøng, sung söôùng voâ cuøng. Ñöùc Phaät daïy: –Ngöôøi khaùch buoân laáy ñöôïc coâng chuùa luùc ñoù chính laø Xaù-lôïi-phaát, coøn ngöôøi bò caét tai, muõi chính laø Ma-ha-la vaäy. Chuyeän ngaøy xöa cuõng nhö vaäy, ñaâu phaûi chæ coù ngaøy hoâm nay ñaâu. Töø nay veà sau, taát caû caùc Tyø-kheo neáu muoán thuyeát phaùp chuù nguyeän, phaûi bieát thôøi nghi, neân tu taäp Boá thí, Trì giôùi, Nhaãn nhuïc, Tinh taán, Thieàn ñònh, Trí tueä. Khi buoàn raàu, vui söôùng, phaûi bieát ñuùng thôøi hay khoâng ñuùng thôøi, khoâng neân noùi khoâng hôïp caên cô, khoâng ñuùng thôøi ñieåm vaø tuyeät ñoái khoâng ñöôïc voïng ngöõ.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.